3. Radionica LEADER mreže Hrvatske, 2020., u suradnji s FLAG-om Pinna nobilis i DRSP

LEADER/CLLD – alat integriranog lokalnog razvoja vođenog lokalnom zajednicom - metode i mogućnosti provedbe

Istarske toplice, 23.-25.07.2020.

Implementacija CLLD-a u Sloveniji 2014-2020 sa aspekta LAG-ova

Predsjednik Društva za razvoj slovenskoga podeželja / Slovenian rural development network

LAG med Snežnikom in nanosom, voditelj LAG-a

ALEŠ ZIDAR

Pripreme za implementaciju CLLD 2014-2020

- Razgovori o novom programu na razini DRSP-a i Ministarstva započeli su 2010. godine - naš pristup zasnovan je na informacijama iz Europe o uvođenju CLLD-a
- Slovenija - priprema LAG-ova za novi program započela je 2013. godine - rad na Pravilnicima i donošenje Uredbe o provedbi CLLD-a
  - Potreba za poboljšanjem LEADER programa (kašnjenja u plaćanju, nejasnoće povezane sa sufinanciranjem, prijave općina – njihov utjecaj na LAG – infrastrukturni projekti, pravni oblik LAG-ova, sudjelovanje različitih partnera sudionika razvoja, animacijske aktivnosti LAG-a).
  - DRSP kampanja u ime LAG-ova (sastanci sa Ministarstvom za poljoprivredu, Ministarstvom za financije, Parlamentarnim odborom za poljoprivredu)
  - Aktivno sudjelovanje u procesu pripreme Programa 2014-2020 (sastanci, forumi, mediji, 2. SPP)

Pripreme za implementaciju CLLD 2014-2020

- Umrežavanje s europskim integracijama
  - Sudjelovanje u stručnim savjetovanjima u DG AGRI i DG REGIO na bazi "*bottom - up*" i "*multifunding*“ pristupa
  - Sudjelovanje preko udruga PREPARE i ELARD u javnim raspravama o međusektorskim kretanjima

- Problemi sa tranzicijom iz monofunding-a u multifondovski sustav
  - Dug period bez sufinanciranja (osim pripreme LRS u paušalu - 20.000 EUR), što znači: samofinanciranje LAG-ova u tom razdoblju
  - Nejasnosti u pripremi LRS – način upravljanja sa tri fonda (osim socijalnog, ESF), tri različita sistema, tri načina prijave, tri različite birokracije

Pripreme za implementaciju CLLD 2014-2020

- Rad DRSP (udruženja LAG-ova Slovenije)
  - Unutar udruženja - pitanje LAG-ova pokriva Komisija CLLD, čiji su članovi redovito sudjelovali u radu Upravnog Odbora DRSP-a
  - Vrlo je važno da smo bili, gotovo 100%, podržani od strane svih slovenskih LAG-ova u provedbi zajedničkih aktivnosti, koji su nas redovno informirali o problemima na terenu

Pripreme za implementaciju CLLD 2014-2020

- Na temelju toga, DRSP je:
  - Formulirao stavove i prijedloge LAG-ova za učinkovitu provedbu CLLD programa;
  - Zastupao sve slovenske LAG-ove u razgovorima i pregovorima s ministarstvima i ostalim RDP institucijama (Državni tajnici, direktor Agencije za plaćanja, Parlament i parlamentarne skupine, Vladin kabinet, ...)
  - posredovanje u razmjeni iskustava u okviru CLLD programa između LAG-ova (radionice, forumi, okrugli stolovi ...) - za vodeće partnere LAG-a i za članove tijela LAG-a
  - suradnja sa Nacionalnom Ruralnom Mrežom (NRM) i Ministarstvom u evaluaciji i poboljšanju CLLD programa (članstvo u Upravnom odboru NRM)

Pripreme za implementaciju CLLD 2014-2020

- Priprema LRS LAG-ova:
  - Svaki LAG je, **na osnovu kriterija postavljenih od Koordinacijskog odbora CLLD-a (tijelo upravljanja),** za sebe izradio Strategiju – osnova za alokaciju financijskih sredstava po LAG-u;
  - Nisu svi LAGovi imali mogućnost korištenja sredstava iz sva tri fonda koji su bili na raspolaganju (EAFRD, ERDF, EMFF) – pojavio se problem kriterija za korištenje ribarskog fonda, zato:
    - 33 LAG-a – ima: EAFRD, ERDF
    - 4 LAG-a – ima: EAFRD, ERDF, EMFF (3 kopnena/1 na moru)
  - Financiranje tekućih troškova/animacije (tzv. „hladni pogon") na osnovu vodećeg fonda – 28 LAG-ova iz EAFRD-a (ruralni), 8 LAG-ova iz ERDF-a (regionalni), 1 LAG iz EMFF (ribarski)
  - Nema socijalnog fonda (ESF-a) – nisu se željeli uključiti u sustav CLLD-a

Implementacija CLLD 2014-2020

- Osnova - Uredba o CLLD-u (Slo): http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=URED6659
- Neki od važnijih problema:
  - Predugo razmatranje Zahtjeva za potporu (odobrenje) upravljanja LAG-om (za tekući troškove/animaciju), Zahtjeva za potporu (odobrenje) projekata i predugog trošenja sredstava - dugi birokratski postupci Agencije za plaćanja.
  - Rješavanje Zahtjeva za isplatu (ZZI) u smislu smanjenja pogrešaka i brže otplaćivanje sredstava - fokus na postizanje rezultata.
  - Problem implementacije 3 fonda u okviru CLLD-a. Svaki fond ima svoja pravila, zahtjeve i način provođenja.
    - *Prijedlog za sljedeće programsko razdoblje - Jedinstveni fond sastavljen od sredstava iz više EU fondova (i jedno Upravljačko tijelo), smanjenje administrativnih prepreka.*
  - Predfinanciranje provedbe projekta, pojednostavljena shema financiranja za male projekte do 5.000,00 €

Implementacija CLLD 2014-2020

- Socijalni fond (ESF) – potreba za uključivanje u CLLD – anketa između slovenskih LAG pokazala je:
  - 81 odobrene operacije imaju socijalni sadržaj (od ukupno 323), što je oko 25% svih odobrenih operacija.
  - U prosjeku su, na razini LAG-a, odobrene 3 operacije s socijalnim sadržajem.
  - 62% LAG-ova odgovorilo je da je više od 50% odobrenih operacija postiglo maksimalni rezultat u socijalnom kriteriju - uključivanje ranjivih skupina prilikom ocjene prijave.

Planiranje novog programskog razdoblja

- Prijedlozi slovenskih LAG - ova:
  - Sudjelovanje sva četiri EU fonda (EAFRD, ERDF, EMFF, ESF) s ciljem raspodjele što više europskih financijskih sredstava prema načelima LEADER/CLLD-a (min. 5% ZPP + 5% regionalnih fondova)
  - Uspostava jedinstvenog sustava - zajedničkog tijela upravljanja i jedinstvenog financijskog sustava (tijela plaćanja – operativnog tijela)
  - Koordinacijski odbor CLLD-a - veći mandat i obavezno sudjelovanje predstavnika LAG-ova u Koordinacijskom odboru CLLD-a *(sada su u njemu samo predstavnici Upravljačkih tijela i Agencije za plaćanja)*

Planiranje novog programskog razdoblja

- Prijedlozi slovenskih LAG - ova:
  - Uključivanje više sektora u provedbu CLLD-a:
    - NGO u ruralnim područjima i gospodarskom sektoru
    - Ruralna mladež: obrazovanje, tržište rada - više tehničkih i financijskih poticaja za nova radna mjesta, društveni/obiteljski život - mladima pružiti mjesto za stvaranje društvenog života, stambenu politiku
  - Što prije pokrenuti postupke za pripremu nove strategije lokalnog razvoja (nacionalna i lokalna razina) - primjer dobre prakse: Finska.
  - Država mora ubrzati postupak pripreme i odobrenja strategija lokalnog razvoja.
  - Jedinstvena pravila za sva sredstva uključena u CLLD - Pojednostavljenje CLLD programa

Pojednostavljenje CLLD programa

- Radni posjet švedskih LAG-ova (10/2019); sudjelovanje na ELARD skupštini i LEADER pododboru u Briselu (2/2020); web radionica sa Karolinom Jasinskom Mueleck, DG AGRI i Joannom Gierulskom, Upravljačko tijelo-Poljska (6/2020)
- Otvorenih više dodatnih pitanja:
  - Pravna organizacija LAG-a! LAG posredničko tijelo DA ili NE? Veća samostalnost LAG-a.
  - U slučaju ribarskog fonda (EMFF) – prijedlog za uspostavljanje određenih „ribarskih LAG-ova“.
  - Jedinstveni sistem e-aplikacije za sve uključene ESI fondove.
  - Putem CLLD Uredbe - omogućiti direktno financiranje djelovanja LAG preko lokalnih zajednica (pružanje određenih usluga u lokalnim zajednicama i stjecanje prihoda LAG-a)

Pojednostavljenje CLLD programa

- Otvorena pitanja:
  - Zaposlenici kod vodećeg partnera plaćaju se na temelju stvarnih troškova rada, bez pisanja vremenika/time sheet-ova, važni su postignuti rezultati.
  - Predfinanciranje projekata i mogućnost podnošenja više Zahtjeva za isplatu
  - Relokacija odobrenih sredstava u okviru projekta najmanje u iznosu od 20%
  - Projekti suradnje – kvota za svaki LAG posebno (ne više na bazi natječaja)
- Još važeća Uredba EU 1303/2013 predviđa **paušalno financiranje** za sve ESI fondove i tijekom ovog programskog razdoblja:
  - Korištenje pojednostavljenih troškova – veća koncentraciju na ispunjavanje ciljeva.
  - Pojednostavljeni troškovi primjenjuju se **samo u slučaju nenadoknadivih i nadoknadivih troškova**, a ne u slučaju kada se radnja ili projekt provodi isključivo javnom nabavom.

Pojednostavljenje CLLD programa

- Preporučuje se upotreba pojednostavljenih troškova u sljedećim slučajevima:
  - Ako se države članice žele usredotočiti više na učinke i rezultate, a ne na doprinose (ulaganja – investicije)
  - Kada je teško provjeriti i prikazati realne troškove
  - Kad postoji rizik da se knjigovodstveni dokumenti neće pravilno arhivirati
  - Gdje već postoje metode za pojednostavljene troškove

Anketa Ministarstva – mišljenje LAG-ova:

Da li bi trebala biti visina pripremne potpore (19.1.):

Jednaka za sve LAG

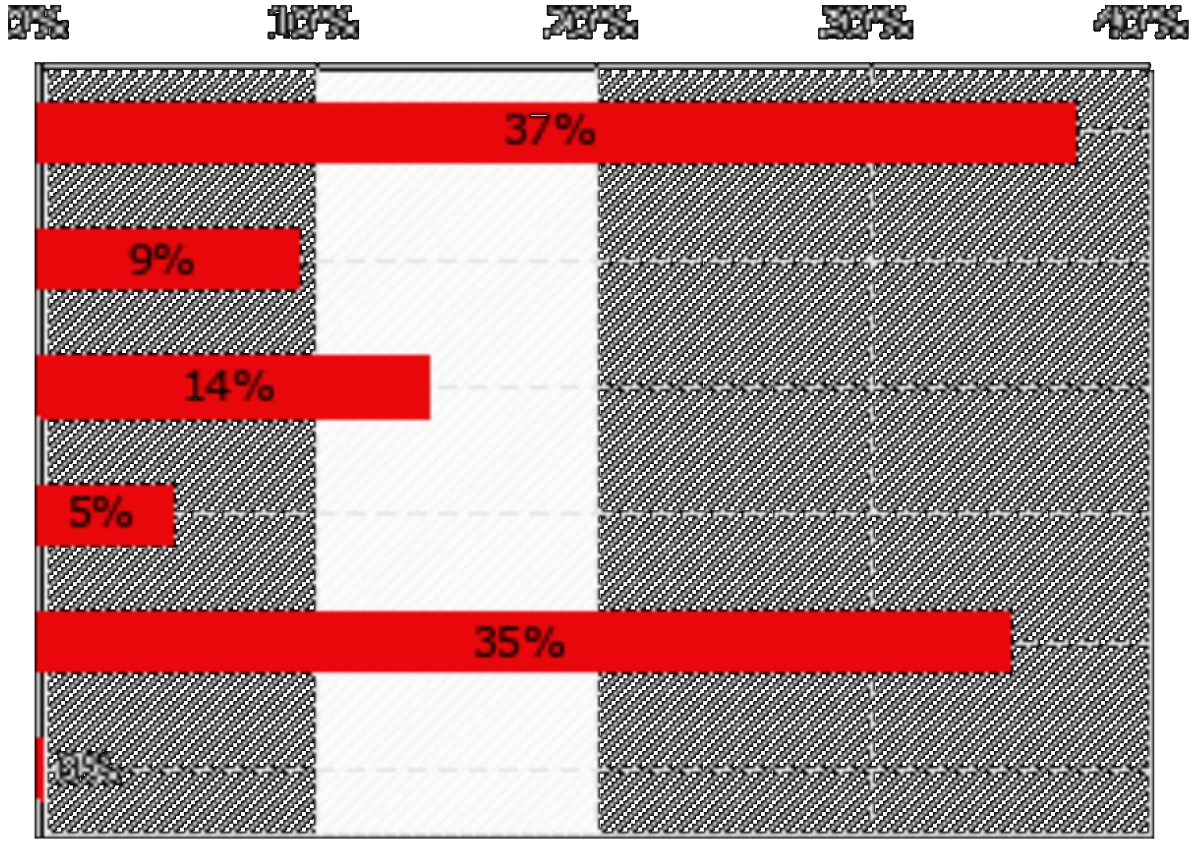
Ovisna o veličini LAG-a, broja JLS, broja stanovnika

Ovisna o broju uključenih fondova u LRS

Ovisna o financijskom okviru LRS

Kombinacija svih kriterija

Ostalo

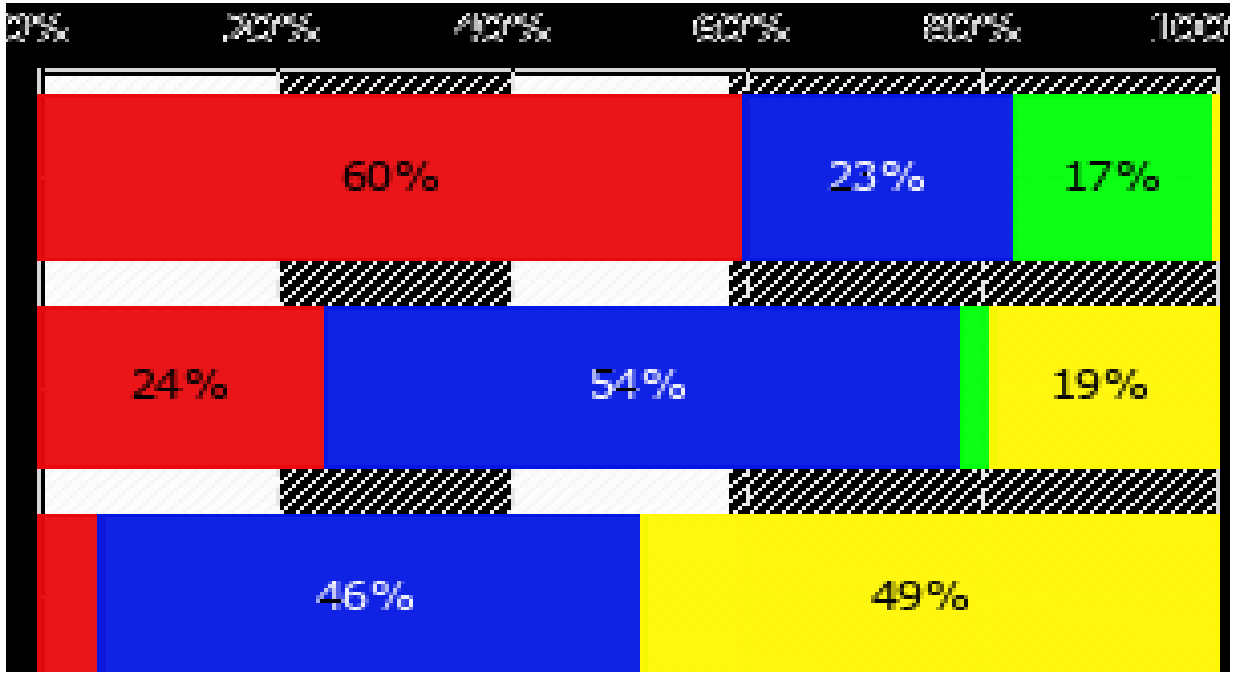
Anketa Ministarstva – mišljenje LAG-ova:

Kakva bi trebala biti visina pripremne potpore (19.1.):

Za pripremu LRS za 1 fond

Za pripremu LRS za 2 fonda

Za pripremu LRS za 3 fonda ili više

Do 20.000 EUR

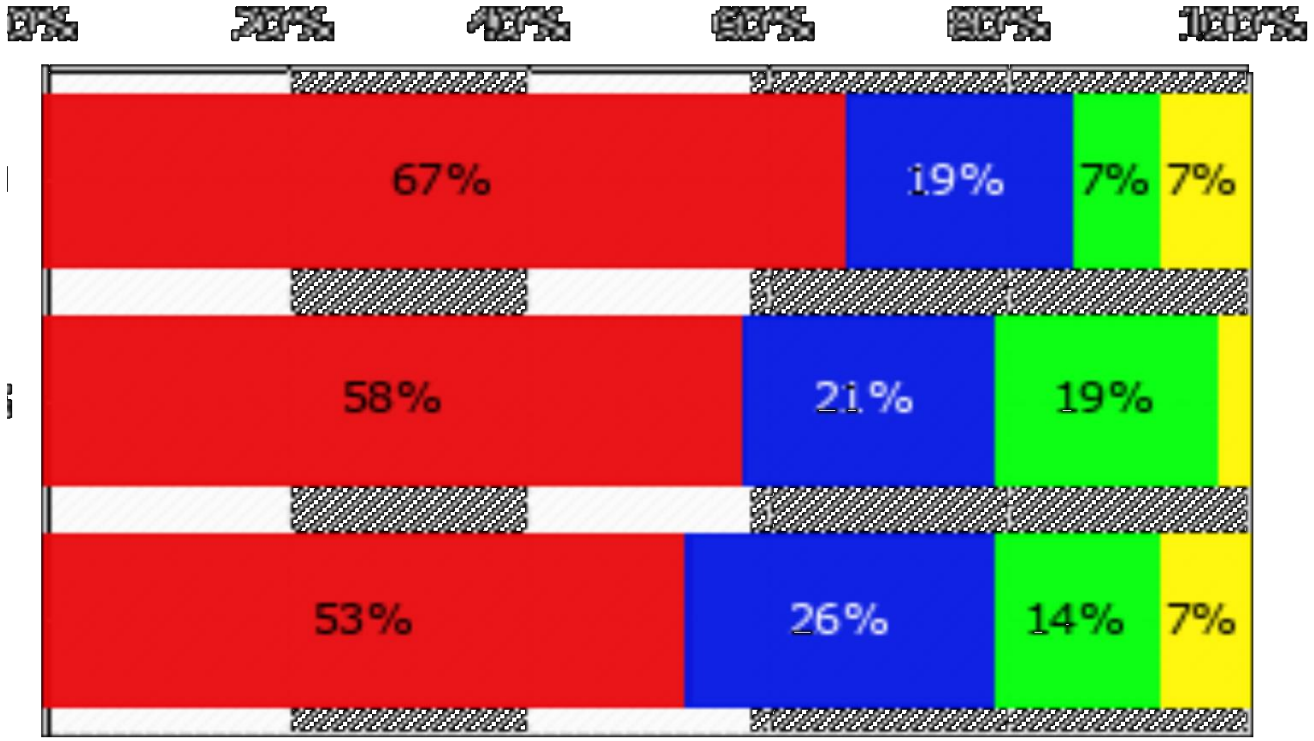
Do 30.000 EUR

Do 10.000 EUR

Više od 30.000 EUR

Anketa Ministarstva – pogled LAGova:

U kojoj mjeri bi ljestvica različitih satnica smanjila administrativni teret uključenih sudionika (19.2.)

PUNO | NEKOLIKO | NE BI UTJECALO | NE ZNAM

Anketa Ministarstva – mišljenje LAG-ova:

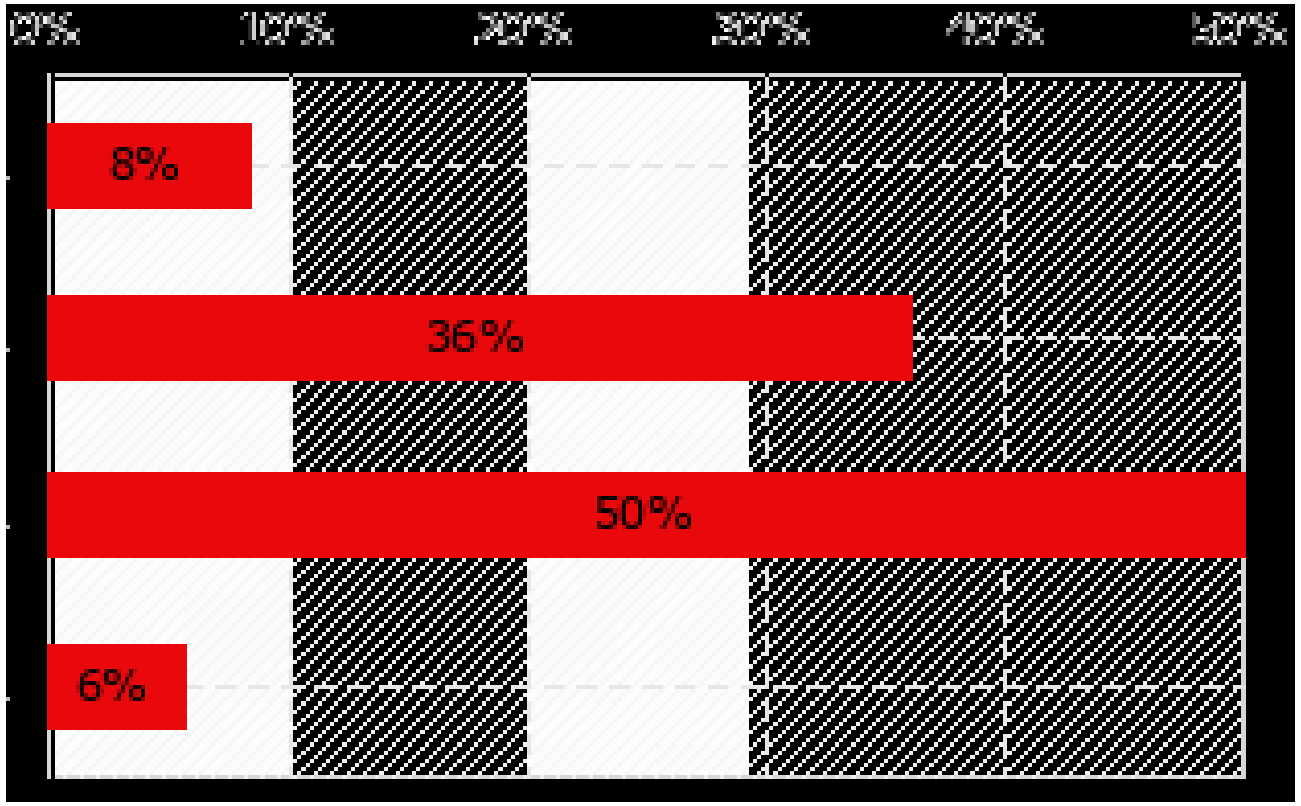
Kolika bi trebala biti vrijednost paušala za sufinanciranje projekta (19.2.)

Do 10.000 EUR

Do 20.000 EUR

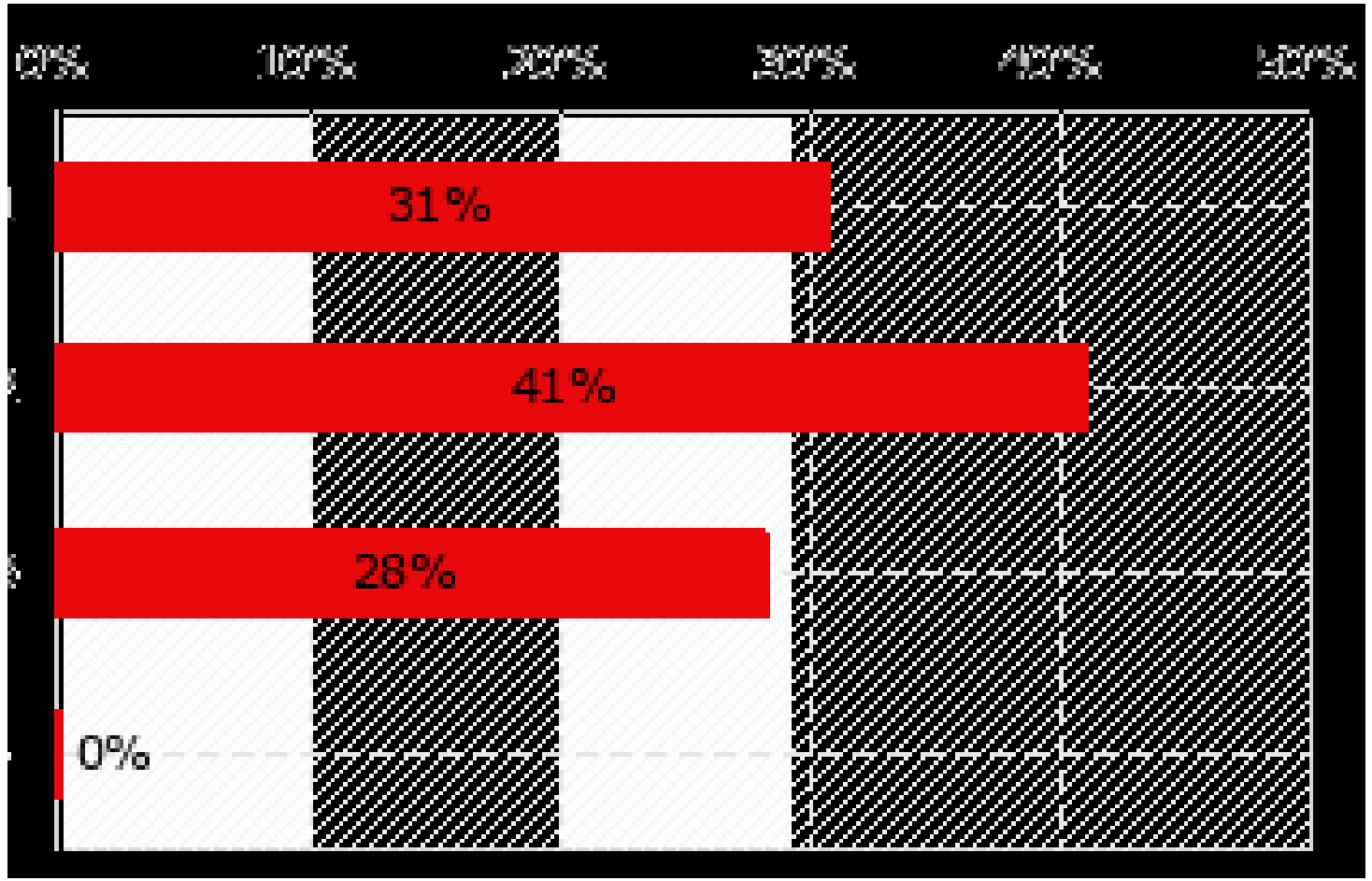
Do 50.000 EUR

Više od 50.000 EUR

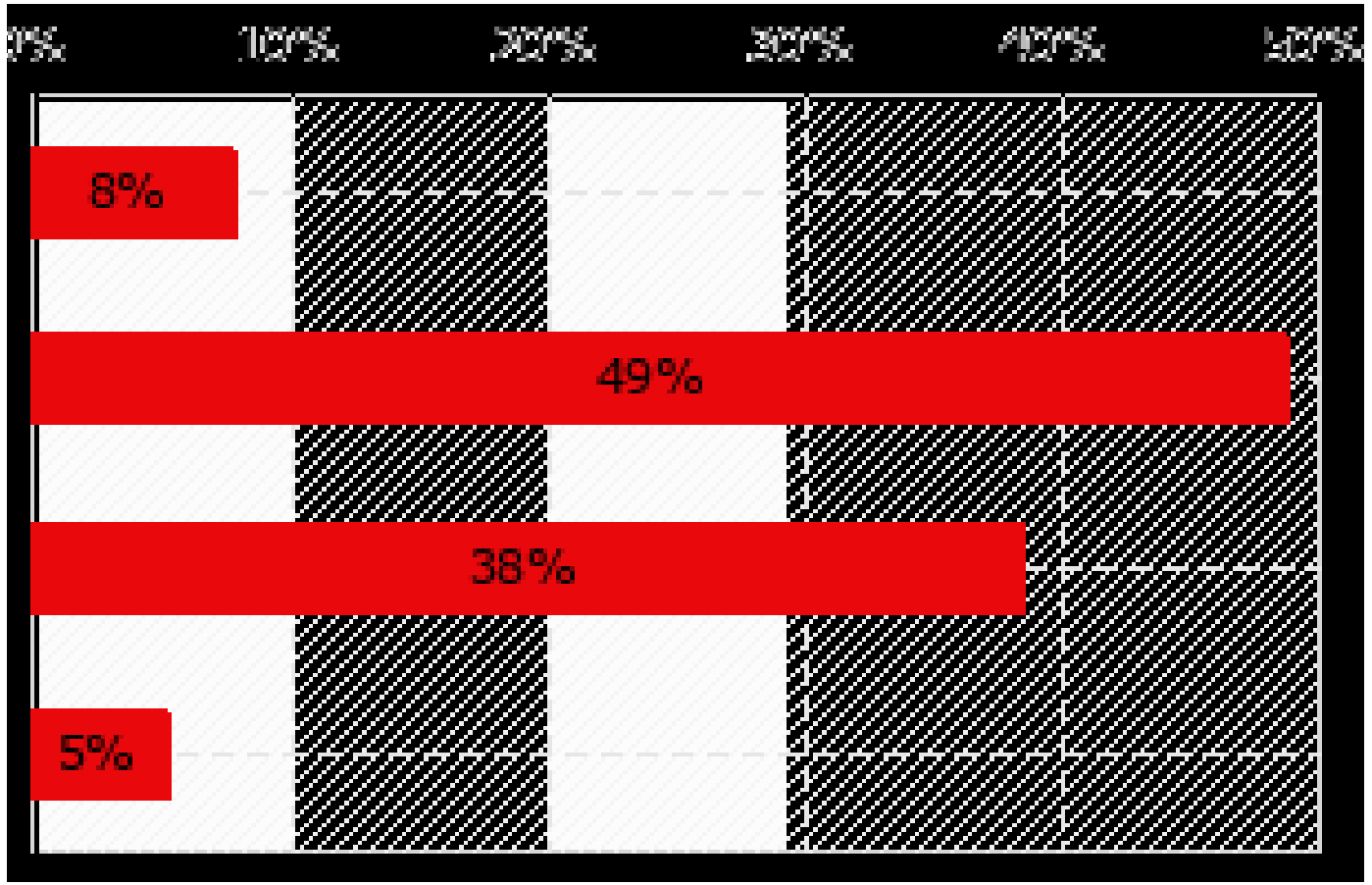
Anketa Ministarstva – mišljenje LAG-ova:

Potpora za tekuće troškove i animaciju LAG (19.4.)

Anketa Ministarstva – mišljenje LAG-ova:

Potpora za tekuće troškove i animaciju LAG (19.4.)

Mono ili multi fondovski pristup CLLD-u?

- Visina sredstava
- Multiplikativni efekti izvođenja projekta/djelovanja LAG-a
- Bottom-up pristup – odaziv lokalne zajednice – njihovi projekti
- Ribarski fond – obalni, kopneni
- Bolji pogled na situaciju na terenu (razvoj) – bolje sudjelovanje svih korisnika (stakeholders) na području LAG-a
- Veća birokracija/pojednostavljenje troškova/zaposleni – jedan LAG

Otvorena pitanja/rasprava?

- Priprema natječajne dokumentacije za javne netječaje – Što su vam bili problemi u samom LAG-u a koje probleme su istaknuli prijavitelji projekata. Koji problemi su vam se pojavili kod odabira projekata?

  Odgovor: Općenito, složenost dokumentacije za prijavu – kako u pripremi tako i korisnicima, posebno u investicijskim ulaganjima; odabir projekata i potencijalan sukob interesa potebno u partnerskim projektima, potrebna je dobra priprema odbora za odobrenje projekata na LAG razini te stručnih evaluatora

- Intenziteta potpore (obavezna primjena sva 3 kriterija, 2 kriterija ili 1 kriterij, kada koji uvjeti…..za potporu od npr.100%) – definiranje podizanja intenziteta potpore – ovisi od LAG-a:

  Odgovor:

  Projekti s dodanom vrijednosti: kao što su zajednički interes, partnerstvo (skupina korisnika), javni pristup rezultatima projekta, inovativnost projekta na lokalnoj razini, integrirani projekti (nastavak projekata koji su provedeni u nekoj fazi) - sufinanciranje 85% opravdanih troškova,

  Projekti koji ne pokazuju gornju dodanu vrijednost - sufinanciranje 60% opravdanih troškova.

- Kakva su iskustva u podnošenju ZZI i povratu utrošenih sredstava….

  Odgovor: Velika sporost nadležnih tijela, kako u odobrenju projekata tako i u isplatama (cca 6-12 mjeseci), posebno u EAFRD te EMFF, dok su tijela za ERDF bila daleko brža/efikasnija; no situacija se popravlja

- Koliko su trajale provjere i postupak odobrenja projekata na LAG razini a koliko na državnoj razini?

  Odgovor: Odobrenja projekata na LAG razini – cca 3-5 mjeseci (ovisno o vrsti projekata), na nacionalnoj razini (i do 1 godine, čak i duže, 1,5 godina).

Hvala za pozornost

Aleš Zidar

+386 31 339 789

info@razvoj-podezelja.si

ales.zidar@drustvo-podezelje.si